

הערכת תכנית רמפה להנגשת תשתיות תעסוקה לצעירים עם מוגבלות

סיכום ממצאים

נועם פישמן ויעל הדר

18 אפריל 2016

ירושלים

ט ניסן תשע"ו

ראשי הפרקים

4	א. מבוא
4	1. הרחבת התוכנית
4	2. מבנה הדוח (התוספת מהדוח הקודם)
4	3. השיטה ומקורות המידע
6	4. נתוני רקע
8	ב. תוצאות עד כה (לפי מערכת המידע של תבת ולפי שני הגלים הראשונים של הראיונות)
8	1. הדרך בה המשתתפים שמעו על התוכנית
11	2. תוצאות בתחום התעסוקה
14	3. הקשר של המשתתפים עם מערכת השירותים
15	4. לימודים
16	5. שביעות רצון מהתוכנית והשלכותיה
17	6. קשיים וצרכי עזרה להשתלבות בתעסוקה
19	ג. סיכום והשלב הבא במחקר
19	ביבליוגרפיה
20	נספחים
20	א. לוחות נבחרים
21	ב. הגדרות ומדדים
21	1. הגדרת משתתף
21	2. הגדרת מושם
22	3. הגדרת משולב בתעסוקה
23	4. הגדרת התמדה בתעסוקה

רשימת לוחות

לוח 1.	המאפיינים של אוכלוסיית המחקר והשוואת מאפייני הצעירים שרואינו לאלה שלא רואינו, לפי מערכת המידע של תבת (באחוזים)	5
לוח 2.	כלל המשתתפים בכל מרכז ומספר המשתתפים שגויסו עד אפריל 2015	7
1	257 משתתפים גויסו לתכנית לפני אפריל 2015 ומתוכם 239 (93%) לא עבדו במועד הצטרפותם	7
לוח 3.	הדרכים שבהם המשתתפים שמעו על התכנית, לפי הראיון (באחוזים)	8
לוח 4.	שיעור המשתתפים המוכרים בגופים ממשלתיים ¹ (באחוזים)	9
לוח 5.	שיעור המשתתפים שדיווחו על בעיה בריאותית או נכות כלשהי שנמשכת לפחות חצי שנה והמידה שהבעיות האלה מפריעות בתפקוד היומיומי, לפי הראיון (באחוזים)	10
לוח 6.	תיאור סוגי המוגבלויות של המשתתפים ומספר סוגי המוגבלות, לפי הראיון (באחוזים)	11
לוח 7.	תחומים שהמוגבלות מפריעה לתפקוד של המשתתפים, לפי הראיון (באחוזים)	11
לוח 8.	שיעור המשתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד ההצטרפות לתכנית שהושמו בתעסוקה וששולבו בה (באחוזים)	12
לוח 9.	תוצאות בתעסוקה למשתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד ההצטרפות לתכנית (באחוזים)	13
לוח 10.	שכר והיקף משרה של המשתתפים המועסקים (בממוצע ובאחוזים)	13
לוח 11.	השירותים שקיבלו משתתפי רמפה בתוכנית (באחוזים)	15
לוח 12.	השירותים שבהם המשתתפים מדווחים שהכי עזרו להם, לפי הראיון (באחוזים)	15

לוח 13. משתתפים שלומדים כיום, סיימו את לימודיהם בהצלחה או נשרו מלימודיהם בעקבות השתתפותם בתכנית, לפי הראיון (באחוזים).....	16
לוח 15. התחומים שבהם שהמשתתפים מדווחים שהתכנית עזרה להם, לפי הראיון (באחוזים)	17
לוח 16. הדברים שמקשים למשתתפים להשתלב בעבודה או להתקדם בה, לפי הראיון (באחוזים).....	18
לוח 17. סוגי הסיוע שהמשתתפים מדווחים שהם זקוקים להם, לפי הראיון (באחוזים).....	18
לוח א1 בנספח. תוצאות בתעסוקה למשתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד ההצטרפות לתכנית (במספרים).....	20
לוח א2 בנספח. תוצאות בתעסוקה למשתתפים במרכזים הוותיקים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד ההצטרפות לתכנית, לפי מרכז (באחוזים).....	20

התרשימים

תרשים 1. מספר משתתפים חדשים שגויסו כל חודש מאוגוסט 2013 עד ספטמבר 2015	7
--	---

א. מבוא

דוח זה מסכם את הממצאים של המחקר המלווה של תכנית רמפה עד כה. בדוח הביניים שהוגש במאי 2015, נסקרו הן הממצאים מסקר המשתתפים, הן ממצאי מחקר היישום וכן תוצאות לפי מערכת המידע. בדוח זה יוצגו הממצאים לגבי גיוס משתתפים, מצבם התעסוקתי, שביעות רצונם מהתכנית ועוד. אלו מבוססים על מערכת המידע וסקר המשתתפים.

1. הרחבת התוכנית

תכנית רמפה פעלה כשנה וחצי בחמישה מוקדים אזוריים. במוקדים אלו, הרכזים הוכשרו לסייע לצעירים עם מוגבלות בתחום התעסוקה. ייחודה הוא בכך שהיא יושבת במרכזים שמספקים שירותים לאוכלוסייה הכללית, ומשתתפי התכנית יכולים להנות גם משירותי המרכז. בשנת 2015 התוכנית גדלה, ונוספו בה עוד תשעה מוקדים: ירכא, סכנין, רהט, חיפה (שניים), בני ברק (שניים), באר שבע וירושלים. במקביל, פעולתה הופסקה ביוקנעם עלית. התוכנית פועלת כיום בתוך שלושה מרכזי צעירים (טבריה, יוקנעם ומגדל העמק), שלושה מרכזי תעסוקה של משרד הרווחה (באר שבע, חיפה וירושלים), שני מרכזי הכוון/הון אנושי (כרמיאל ועכו), שני מרכזי תעסוקה המיועדים לאוכלוסייה החרדית (בני ברק וחיפה) ומרכז ריאן (ירכא) לאוכלוסייה הערבית. כמו כן רמפה מספקת שירותים בעיקר למשתתפים ללא מאפיינים דמוגרפים ייחודיים, אך היא משרתת גם משתתפים מהאוכלוסייה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית, האוכלוסייה החרדית וכן מטופלי משרד הרווחה.

2. מבנה הדוח (התוספת מהדוח הקודם)

בפרק ב נתאר את מאפייני המשתתפים ונסכם את התוצאות הראשוניות משני גלי הראיונות שנעשו עד כה. פרק ג יציג סיכום וכן תיאור קצר של השלב הבא של המחקר.

3. השיטה ומקורות המידע

התוצאות המוצגות בדוח זה מבוססות על שני מקורות: מערכת המידע של תבת (SPOT) והראיונות הטלפוניים עם המשתתפים. במערכת המידע יש נתונים על המאפיינים והמצב התעסוקתי לגבי כל 254 המשתתפים שגויסו עד אפריל 2015. בנוסף, 125 משתתפים רואיינו בסקר טלפוני מקיף שבדק מגוון של תחומים, כולל פירוט סוג המוגבלות של המשתתפים, שביעות רצונם מהתכנית ומהעבודה ועוד. נשלב את התוצאות משני המקורות האלה כדי לתאר את החוויות של המשתתפים בתכנית ואת השינויים שחלו בעקבות ההשתתפות שלהם.

לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין שני המקורות. לכן, כאשר יש מידע משני המקורות הללו נציג תוצאות כפי שעולות ממערכת המידע. אנו לא משווים את התוצאות בין כל המרכזים בשלב זה מכיוון שיש מספר קטן יחסית של משתתפים שגויסו לכל מרכז בתקופה הנבדקת. ישנה השוואה בין

לוח 1. המאפיינים של אוכלוסיית המחקר והשוואת מאפייני הצעירים שרואינו לאלה שלא רואינו, לפי מערכת המידע של תבת (באחוזים)

סה"כ N	כלל המשתתפים	משתתפים שגויסו עד דצמבר 2014	רואינו	לא רואינו
סה"כ %	100	100	100	100
מרכז				
טבריה	17	33	30	40
יוקנעם	4	9	10	7
כרמיאל	15	20	22	14
מגדל העמק	9	12	9	19
עכו	20	26	29	20
באר שבע	7	-	-	-
בני ברק	32	-	-	-
חיפה – מפתח	4	-	-	-
חיפה – מוקד עירוני	25	-	-	-
ירושלים	10	-	-	-
ירכא	35	-	-	-
גיל				
25-19	33	33	29	41
30-26	24	27	28	27
35-31	20	20	20	20
+36	23	20	23	12
נשים	46	42	39	47
מצב משפחתי				
רווק	71	77	78	75
נשוי	22	18	18	19
גרוש/פרוד	7	5	4	6
יש ילדים	21	19	18	19
נולדו בחו"ל	19	23	19	30
מספר שנות לימוד				
עד 11	16	17	16	19
12	64	65	66	63
+13	20	18	18	18
למד במוסד על תיכוני	24	24	26	21
ניסיון תעסוקתי				
עבד ב-3 חודשים שקודמו לכניסה לתכנית	21	22	20	26
עבד במועד ההצטרפות לתכנית	7	7	7	7
יש רשיון נהיגה*	35	34	38	25
מקבלי קצבת נכות	47	59	57	63
משתתף פעיל לפי SPOT	81	82	84	79

¹ שישה משתתפים נוספים גויסו במרכזים החדשים לפני סיום שנת 2014 ולא נכללים בלוח זה ובכל הלוחות המבוססים על הראיונות.

* הבדל מובהק מבחינה סטטיסטית בין המרואיינים לבין הלא מרואיינים, $P < .05$.

התוצאות של המשתתפים במרכזים שהתחילו לפעול בתחילת שנת 2014 (המרכזים הוותיקים), למשתתפים במרכזים שהתחילו לפעול בתחילת שנת 2015 (המרכזים החדשים). לגבי המרכזים

הוותיקים, ישנם נתונים משני מקורות המידע, אך לגבי המרכזים החדשים, מקור המידע היחיד הוא מערכת המידע של תבת. לכן, בשלב הזה, החלוקה הזו אינה רלוונטית לתוצאות המבוססות על הראיונות בלבד.

חשוב לציין כי בשנה האחרונה נערך תיאום בין-משרדי לגבי מדידת תוצאות של תכניות תעסוקה, במסגרתו נקבעו מדדי תוצאה משותפים למשרד הכלכלה, משרד הרווחה ותבת. המדד שמגדיר "מיהו משתתף?" נקבע בחודשים האחרונים כך שלא היה ידוע לרכזים בשטח בתחילת התכנית ובתחילת המחקר. בראשית המחקר, משתתף היה כל מי שרשום במערכת המידע של תבת, וכיום "משתתף" מוגדר כמי שיש עבורו אינטייק ופעילות נוספת שתועדה עבורו במערכת המידע.

נראה כי המרואיינים אכן מייצגים את אוכלוסיית המשתתפים בתכנית. מלוח 1 ניתן ללמוד כי ברוב המשתתפים שנבדקו, יש דמיון במאפייניהם של אלו שרואיינו לאלו שלא רואיינו, וכן למשתתפים שרואיינו ולכלל משתתפי רמפה, כפי שהוזנו במערכת המידע של תבת (ההבדל לא היה מובהק מבחינה סטטיסטית). נמצא הבדל מובהק מבחינה סטטיסטית בין המרואיינים לבין המשתתפים שלא רואיינו במשתנה אחד בלבד: שיעור נמוך יותר מהמרואיינים היו בעלי רישיון נהיגה בהשוואה לאלה שלא רואיינו.

4. נתוני רקע

ישנם בסך הכול 546 אנשים שנרשמו לתוכנית, ומתוכם 437 עברו אינטייק, אך לפי ההגדרה החדשה של "משתתף", 388 משתתפים גויסו לתוכנית (ראה תרשים 1). התכנית שאפה לגייס כ-80 משתתפים בשנה בכל מרכז, אך בפועל הצליחה לגייס פחות מכך (ראה לוח 1). ישנה שונות רבה בין המרכזים במספר המשתתפים שגויסו, וההסבר העיקרי לכך הוא תחלופת הרכזים בחלק מהמרכזים.

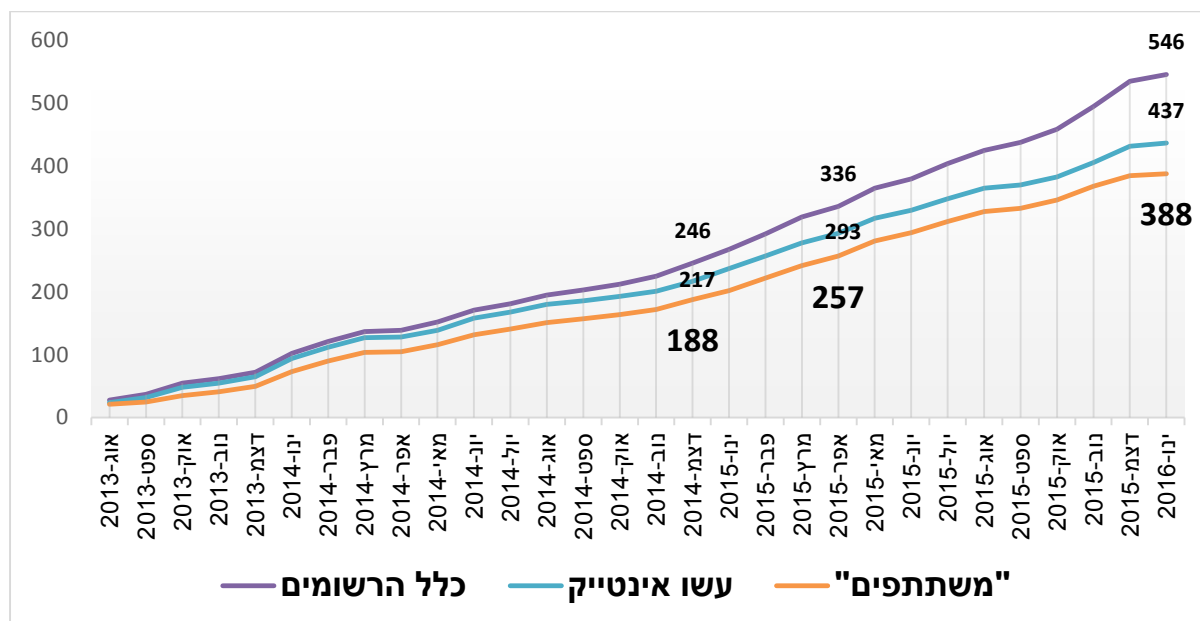
לוח 2 מציג את מספרי המשתתפים שגויסו בכל אחד מהמרכזים. בעכו גויסו 78 משתתפים, ובטבריה 66. הרכז בעכו לא התחלף עד היום והרכז בטבריה התחלף, אך רק בחודשים האחרונים. בכרמיאל גויסו 58 משתתפים כאשר הרכז שם פועל יותר משנה ברציפות. במגדל העמק גויסו 36 משתתפים ואילו ביוקנעם 17 משתתפים בלבד. בישובים אלו הייתה תחלופה של הרכזים, וזמן רב המרכז לא אויש כלל.¹

לא ניכרת מגמת שיפור במספר המשתתפים שגויסו לתכנית במרכזים הוותיקים. עם זאת, קמפיין המדיה החדש של התכנית שהתקיים בעיקר באזור הצפון בתחילת 2015, גרם לגידול במספר המשתתפים שגויסו וחלק ניכר מהמשתתפים שרואיינו ציינו שהם שמעו על התכנית מפרסומים

¹ יש לציין כי ביוקנעם הייתה תחלופה בשל חופשת לידה. נכון לאפריל 2015 המרכז נסגר. במגדל העמק לא היה רכז ממאי 2014. בפברואר 2015 גויסה רכזת למרכז זה. היו יותר אנשים שנרשמו למערכת המידע במרכזים האלה, אך לא הוגדרו כמשתתפים כי היה חסר להם תיעוד של אינטייק ו/או ארוע/פעולה בתכנית במערכת המידע (SPOT).

באינטרנט, בעיתון ובערוצים נוספים כיוצא באלו (ראה לוח 3 בפרק ב). נבדוק את מגמת הגיוס בכלל המרכזים בשלב הבא של המחקר.

תרשים 1. מספר משתתפים חדשים שגויסו כל חודש מאוגוסט 2013 עד ספטמבר 2015 מצטבר

לוח 2. כלל המשתתפים בכל מרכז ומספר המשתתפים שגויסו עד אפריל 2015

כלל המשתתפים	משתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד הצטרפותם ¹	משתתפים שגויסו עד דצמבר 2014	משתתפים שגויסו עד למחקר	רואיינו
סה"כ N	388	239	182	125
סה"כ במרכזים שהתחילו לפעול ב-2014 (המרכזים הוותיקים) N	255	204	182	125
טבריה	66	59	60	37
יוקנעם	17	17	16	12
כרמיאל	58	44	36	28
מגדל העמק	36	25	23	12
עכו	78	59	47	36
סה"כ במרכזים שהתחילו לפעול ב-2015 (המרכזים החדשים) N	133	35	0	0
באר שבע	27	10	-	-
בני ברק	32	2	-	-
חיפה – מוקד העירוני	25	8	-	-
חיפה – מפתח	4	1	-	-
ירושלים	10	2	-	-
ירכא	35	12	-	-

¹ 257 משתתפים גויסו לתכנית לפני אפריל 2015 ומתוכם 239 (93%) לא עבדו במועד הצטרפותם.

חלק מהממצאים המוצגים בדוח זה מבוססים על הנתונים במערכת המידע וחלק על הראיונות עם המשתתפים. ראוי לציין, שבשלב הזה רק משתתפים שגויסו לתכנית עד סוף שנת 2014 רואינו לטובת המחקר. שאר המשתתפים ירואינו בעתיד הקרוב. בהצגת התוצאות בתעסוקה, נתמקד רק ב-239 המשתתפים שגויסו לתכנית עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד כניסתם לתוכנית (ראה לוח 2).

ב. תוצאות עד כה (לפי מערכת המידע של תבת ולפי שני הגלים הראשונים של הראיונות)

בפרק זה נציג את התוצאות הראשוניות של המשתתפים כשנה וחצי אחרי שהתכנית החלה לפעול במרכזים. נתאר איך המשתתפים שמעו על התכנית ואת המאפיינים שלהם. בנוסף, נציג את התוצאות בתעסוקה ונתאר את התחושות הסובייקטיביות של המשתתפים כלפי התכנית.

1. הדרך בה המשתתפים שמעו על התוכנית

המשתתפים שגויסו לתכנית עד דצמבר 2014 נשאלו איך הם שמעו על התכנית (ראה לוח 3). 24% הופנו על ידי גוף ממשלתי אחר כולל משרד הרווחה, לשכת התעסוקה ועוד. 20% הופנו לתכנית על ידי הצוות במרכז העירוני. השאר שמעו על התכנית מבן משפחה או חבר, מעמותה או תכנית אחרת, או מפרסום באינטרנט. בשלב הבא של המחקר נבדוק התגובות לשאלה הזאת של המשתתפים שגויסו לתכנית מתחילת 2015 ועד היום.

לוח 3. הדרכים שבהם המשתתפים שמעו על התכנית, לפי הראיון (באחוזים)

סה"כ מרואיינים	123
מנציגים במערכות ממשלתיות אחרות	24
משרד הרווחה	11
מלשכת התעסוקה	7
מצה"ל, שירות לאומי או משרד הביטחון	4
מביטוח לאומי	2
במרכז העירוני	20
מפרסומים	18
מהאינטרנט	10
מעיתון או משלטים ביישוב	8
הופנו על ידי חברים או משפחה	12
מפנייה ישירה מרכז רמפה	10
מתכנית או עמותה אחרת	8
אחר או לא ידוע	8

רוב המשתתפים הם רווקים צעירים (מתחת לגיל 30) ויותר גברים גויסו לתכנית מאשר נשים: 71% מהמשתתפים רווקים, 54% הם גברים ו-57% עד גיל 30. לרובם (79%) אין ילדים. 19% מהמשתתפים נולדו בחו"ל בעיקר בבריה"מ לשעבר. 84% בעלי 12 שנות לימוד או יותר ו-24% למדו

במוסד על-תיכוני. 7% עבדו במועד הצטרפותם לתכנית ו-21% עבדו בשלושת החודשים שקדמו למועד זה.

במטרתה המקורית, תכנית רמפה הייתה מיועדת בעיקר לאנשים עם מוגבלות שאינם צורכים שירותים במערכת השיקום הממשלתית. ניתן לראות בלוח 4 שרוב המשתתפים (73%) מוכרים בביטוח לאומי, במשרד הרווחה, במשרד הבריאות או בגוף ממשלתי אחר וכמו כן חלק ניכר (מעל רבע) מהמשתתפים צרכו שירותי שיקום. כפי שצוין לעיל (ראה לוח 3), כרבע מהמשתתפים הופנו על ידי הגופים האלה ורק 7% קבלו ליווי מאותם הגופים. בתחילת 2014 בזמן בו החל הקמפיין התקשורתי לתוכנית, חלה מגמה של ירידה קלה בשיעור המשתתפים שגויסו לתכנית שהיו מוכרים על ידי גופים ממשלתיים. ניתן לראות סימן לכך בלוח 4, כאשר שיעור המשתתפים המוכרים בגוף אחד לפחות עמד על 65% במרכזים החדשים שהתחילו לפעול בשנת 2015, לעומת 81% במרכזים הוותיקים שהתחילו לפעול בתחילת שנת 2014. דבר המייחד את תכנית רמפה היא הרצון לספק שירותים גם לאנשים המדווחים על מוגבלויות אפילו אם הם לא מוכרים במערכת השיקום הממשלתית.

לוח 4. שיעור המשתתפים המוכרים בגופים ממשלתיים¹ (באחוזים)

סה"כ	סה"כ	במרכזים הוותיקים	במרכזים החדשים
388	255	133	
מוכרים בגוף אחד לפחות*	73	81	65
מוכרים בביטוח לאומי*	57	62	48
מקבלי קצבת נכות*	47	57	29
מוכרים בשירותי השיקום*	38	40	32
קבלו אבחון תעסוקתי	25	27	20
צרכו שירותי שיקום	17	17	17
קבלו ליווי תעסוקתי	3	4	2
מוכרים במשרד הרווחה	39	40	38
קבלו אבחון תעסוקתי	3	4	2
קבלו ליווי תעסוקתי	2	3	2
זכאים לסל שיקום לבריאות הנפש	10	13	5
מקבלי סל שיקום בקהילה	2	3	2
מוכרים במשרד הביטחון	3	4	1
קבלו ליווי תעסוקתי כלשהו	5	6	4

¹ לא כל המשתתפים המוכרים במשרד הרווחה מוכרים כנכים.

* הבדל מובהק מבחינה סטטיסטית בין המרכזים הישנים לבין המרכזים החדשים $P < .05$.

לוח 5 ממפה את המשתתפים על פי דיווח על בעיה בריאותית או נכות, והמידה בה היא מפריעה לתפקוד היומיומי. 70% מהמשתתפים דיווחו שיש להם בעיה בריאותית או נכות כלשהי, פיזית או נפשית שנמשכת לפחות חצי שנה. אף ש-30% לא דיווחו על קיומה של בעיה כזו, כמעט כל המשתתפים (90%) דיווחו שיש להם לפחות סוג אחד של מוגבלות (ראה לוח 6).

ישנם שני הסברים אפשריים לתופעה זו. האחד, סוגי מוגבלות מסוימים כגון לקויות למידה ובעיות קשב וריכוז, אינם נתפסים כנכות או מחלה. השני, מבחינת תפיסת המגבלות, מספר קטן של

משתתפים ענו שהמגבלה שלהם אינה מהווה בעיה כפי שזו מוצגת לעיל, על אף שהם בעלי מגבלה או מחלה קשה כגון CP או אפילפסיה.

ניתן לראות בלוח 5 שמקרב המשתתפים שדיווחו על בעיה בריאותית, 46% דיווחו שהיא מפריעה מאוד או מפריעה לתפקוד היומיומי שלהם. 35% נוספים דיווחו שהיא לא כל כך מפריעה ו-19% אמרו שהבעיה לא מפריעה כלל.

לוח 5. שיעור המשתתפים שדיווחו על בעיה בריאותית או נכות כלשהי שנמשכת לפחות חצי שנה והמידה שהבעיות האלה מפריעות בתפקוד היומיומי, לפי הראיון (באחוזים)

סה"כ מרואיינים N	
125	דיווח על בעיה בריאותית או נכות כלשהי שנמשכת לפחות חצי שנה
70	מתוכם: האם זה מפריעה בתפקוד היומיומי?
16	מפריעה מאוד
30	מפריעה
35	לא כל כך מפריעה
19	בכלל לא מפריעה

משתתפי רמפה כוללים צעירים עם מגוון סוגים של מוגבלות. בראיונות עם משתתפים שאלנו על שמונה סוגים של מוגבלות. להלן הממצאים, כפי שמפורטים בלוח 6:

- 44% מהמשתתפים דיווחו על מגבלה אחת, 25% על שני סוגים של מוגבלות ו-21% דיווחו על שלוש מגבלות או יותר. 10% דיווחו שאין להם אף מגבלה.
- 50% דיווחו שיש להם לקויות למידה או הפרעת קשב. זאת המגבלה הנפוצה ביותר בקרב משתתפי רמפה, אך ברוב המקרים לא המגבלה העיקרית בגללה הגיעו לתכנית.
- משתתפים רבים דיווחו על מוגבלות פיזית (28%) ועל מחלה כרונית (24%) כגון סוכרת או מחלת קרוהן.
- 14% מהמשתתפים דיווחו על מחלה נפשית שאובחנה על ידי פסיכולוג או פסיכיאטר.
- 14% דיווחו על קשיי ראייה ו-10% על קשיי שמיעה.
- חלק קטן מהמשתתפים דיווחו שהם על הספקטרום האוטיסטי (11%) או שיש להם מוגבלות שכלית או קוגניטיבית (8%).

חשוב להתייחס לא רק לסוג המגבלה, אלא גם לבדוק האם המגבלה מקשה את התפקוד של המשתתפים בתחומים שונים. לצורך זה המשתתפים נשאלו האם המגבלה מפריעה לתפקוד היומיומי שלהם באופן כללי ובחמישה תחומים ספציפיים (ראה לוח 7).

- 48% אמרו שהמגבלה מקשה עליהם להשתלב בעבודה ושיעור גבוה יותר של 64% מוגבלים בסוג העבודה שהם יכולים לעבוד בה
- 20% דיווחו שהמגבלה מפריעה להם להשתלב מבחינה חברתית.

לוח 6. תיאור סוגי המוגבלויות של המשתתפים ומספר סוגי המוגבלות, לפי הראיון (באחוזים)

סוגי המוגבלויות	
לקויות למידה או הפרעות קשב	50
מוגבלות פיזית	28
מחלות כרוניות (כגון סוכרת או מחלת קרוהן)	24
מוגבלות נפשית שאובחן על יד פסיכולוג או פסיכיאטר	14
קשיי ראייה	14
קשיי תקשורת (על הספקטרום האוטיסטי)	11
קשיי שמיעה	10
מוגבלות שכלית/קוגניטיבית	8
מספר המוגבלויות שעליו המשתתפים דווחו	
לא דווח על אף מוגבלויות	10
דווח על מגבלה אחד	44
דווח על שני מוגבלויות	25
דווח על שלוש מוגבלויות או יותר	21

לוח 7. תחומים שהמוגבלות מפריעה לתפקוד של המשתתפים, לפי הראיון (באחוזים)

סוג העבודה שניתן לעבוד בה	64
יכולת להשתלב בעבודה	48
מספר השעות שניתן לעבוד	27
תקופות שבהן לא ניתן לעבוד	21
יכולת להשתלב מבחינה חברתית	20

2. תוצאות בתחום התעסוקה

בסעיף זה נציג את התוצאות של כלל המשתתפים שהצטרפו לתכנית עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד הצטרפותם, לפי המערכת המידע של תבת. לוח 8 מציג את שיעור המשתתפים שהושמו בתעסוקה ושולבו בה. לוח 9 מציג את ההתמדה בתעסוקה של המשתתפים ששולבו בתעסוקה. לוח 10 מציג את שכרם מהעבודה של המשתתפים המועסקים. המדדים האלה מבוססים על המדדים המשותפים של משרד הרווחה, משרד הכלכלה ותבת. להסבר מפורט יותר של המדדים ראה נספח ב. נשתמש בראיונות עם המשתתפים כדי לתאר גם את מאפייני התעסוקה של המשתתפים ואת שביעות רצונם מהעבודה. התוצאות מופיעות בנפרד עבור המרכזים החדשים והמרכזים הוותיקים. כפי שנכתב, לגבי המרכזים החדשים, מקור המידע היחיד הוא מערכת המידע של תבת. לגבי המרכזים הוותיקים ישנם נתונים משני מקורות המידע המוזכרים לעיל.

תוצאות של המשתתפים שלא עבדו בכניסה לתוכנית

- 59% מהמשתתפים שלא עבדו במועד הכניסה לתכנית הושמו בתעסוקה : 46% הושמו בששת החודשים הראשונים ו-13% נוספים הושמו לאחר מכן.
- משתתפים שצברו ותק של שישה חודשים או יותר בתכנית הושמו בתעסוקה בשיעורים גבוהים יותר מאשר משתתפים חדשים יותר.

- כמחצית מהמשתתפים שהושמו בתעסוקה דיווחו שהתכנית עזרה להם למצוא את עבודתם החדשה.
- ראוי לציין ששיעור המשתתפים שהושמו בששת החודשים הראשונים ממועד הצטרפותם לתכנית גבוה יותר במרכזים הוותיקים (48%) לעומת המרכזים החדשים (37%). ייתכן שהבדל זה נובע מכך שהרכזים במרכזים הוותיקים היו יותר מנוסים ושהרכזים במרכזים החדשים התמקדו יותר בגיוס משתתפים חדשים מאשר הרכזים במרכזים הוותיקים.
- 35% מהמשתתפים שולבו בתעסוקה בתשעת החודשים הראשונים שלהם בתכנית. משתתפים שצברו ותק של 12 חודשים או יותר שולבו בתעסוקה בשיעורים גבוהים יותר מאשר משתתפים חדשים יותר.

לוח 8. שיעור המשתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד ההצטרפות לתכנית שהושמו בתעסוקה ושולבו בה (באחוזים)

מרכזים חדשים	מרכזים וותיקים	כלל המשתתפים	
35	204	239	סך הכול משתתפים N
100	100	100	סך הכול משתתפים %
49	61	59	סך הכול הושמו
9	33	29	הושמו בתוך 3 חודשים
9	23	21	משולבים בתוך 6 חודשים
37	48	46	הושמו בתוך שישה חודשים
			סך הכול משתתפים בעלי ותק של +9
33	202	235	חודשים בתכנית N
27	36	35	משולבים בתוך 9 חודשים
42	55	54	הושמו בתוך 9 חודשים
			סך הכול משתתפים בעלי ותק של +12
11	176	187	חודשים בתכנית N
*	44	43	משולבים בתוך 12 חודשים
*	60	58	הושמו בתוך 12 חודשים

* הנתון לא מוצג כי גודל המדגם היה קטן מידי.

- בקרב המשתתפים ששולבו בתעסוקה, שיעורי ההתמדה שנמצא גבוה – 73% המשיכו לעבוד באותו מקום עבודה כשנה אחר שהם התחילו לעבוד (המתמידים באותו מקום עבודה). 9% נוספים המשיכו לעבוד, אך במקום עבודה אחר, ולכן, שיעור המשולבים שהתמידו בתעסוקה כלשהי כשנה אחר שהם התחילו לעבוד עמד על 82%.
- רוב המשתתפים שהושמו בתעסוקה עבדו במשרה מלאה ורובם קבלו שכר מינימום או קרוב לזה:
- 81% מהמשתתפים המועסקים מקבלים שכר נמוך מ-5,000 ₪ לחודש (ראה לוח 10).
- 63% עובדים במשרה מלאה והמועסקים עובדים כ-34 שעות שבועיות במוצע.

- השכר הממוצע של משתתפי רמפה עומד על כ-4,075 ₪ לחודש וכ-26 ₪ לשעה. השכר הממוצע מעט גובה מהשכר המינימום שעומד על 25.00 ₪ לשעה.

לוח 9. תוצאות בתעסוקה למשתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד הצטרפות לתכנית (באחוזים)

מרכזים חדשים	מרכזים וותיקים	כלל המשתתפים	
10	85	95	כלל המשולבים N
9	84	93	בעלי ותק של +6 חודשים בתכנית אחר מועד ההשמה
*	94	89	התמדה באותו מקום עבודה 6 חודשים אחר ההשמה
*	96	97	התמדה בתעסוקה 6 חודשים אחר ההשמה
3	63	66	בעלי ותק של +12 חודשים בתכנית אחר מועד ההשמה
*	75	73	התמדה באותו מקום עבודה 12 חודשים אחר ההשמה
*	84	82	התמדה בתעסוקה 12 חודשים אחר ההשמה
3	45	48	בעלי ותק של +15 חודשים בתכנית אחר מועד ההשמה
*	62	60	התמדה באותו מקום עבודה 15 חודשים אחר ההשמה
*	33	83	התמדה בתעסוקה 15 חודשים אחר ההשמה

* הנתון לא מוצג כי גודל המדגם היה קטן מ-10.

לוח 10. שכר והיקף משרה של המשתתפים המועסקים (בממוצע ובאחוזים)

מרכזים חדשים	מרכזים וותיקים	כלל המועסקים	
11	89	100	סה"כ מועסקים N¹
			שכר מעבודה
4,030	4,080	4,075	שכר ממוצע לחודש (₪)
27.2	25.7	25.9	שכר ממוצע לשעה (₪)
82	81	81	שיעור המשתכרים עד 5,000 ₪ לחודש
			היקף משרה
35	34	34	ממוצע מספר שעות עבודה בשבוע
82	61	63	שיעור שעובדים במשרה מלאה

¹ מספר זה מהווה את כלל המשתתפים שלא עבדו במועד הצטרפותם לתכנית ושעובדים כיום. אין מידע לגבי השכר השעתי, השכר החודשי ו/או היקף המשרה של 12 מתוך 112 (10%) מהמשתתפים המועסקים.

3. הקשר של המשתתפים עם מערכת השירותים

לוח 11 מציג את מגוון השירותים שקיבלו משתתפי רמפה בתוכנית לפי הראיונות עימם.

- 61% מהמשתתפים נפגשו באופן אישי עם הרכזים פעם בחודש לפחות, וחלק ניכר נפגשו עימם בתדירות של פעם בשבוע (39%). לעומת זאת, 23% נפגשו עם הרכז פחות מפעם בחודש – חלקם רק פעם או פעמיים בסך הכול.
- 78% דיווחו שהם עברו ראיון אינטייק עם הרכז בהתאם למודל ההפעלה של התכנית. ייתכן שחלק מהמשתתפים לא זכרו שהם עשו אינטייק או לא ידעו שזהו שמו, גם אם הם עשו אותו.
- 47% דיווחו שהם פיתחו תכנית עבודה אישית יחד עם הרכז. חלק לא עשו זאת בעקבות תחלופת רכזים. זאת מכיוון שלעיתים הרכזים החדשים הקדישו יותר זמן לגיוס ולליווי של המשתתפים החדשים, ופחות זמן להמשך הליווי של משתתפים שגויסו על ידי הרכזים שעזבו.² ייתכן שחלק מהמשתתפים לא היו מודעים באופן רשמי לתכנית העבודה שפותחה, גם אם הוגדרה עימם אחת כזו.
- 54% מהמשתתפים עברו הדרכה במיומנויות חיפוש עבודה, לעיתים במסגרת של סדנה קבוצתית. המשתתפים דיווחו שקיבלו סיוע בהכנת קורות חיים, הפניות לראיונות עבודה ועוד. יתרה מזו, 21% אמרו שהרכז מצא להם עבודה.
- 18% קבלו ייעוץ ללימודים. 11% מהמשתתפים הופנו על ידי הרכז לקורס להכשרה מקצועית ו-3% נוספים לקורס אחר.
- 11% קבלו שירותים תומכים במיצוי זכויות כולל סיוע בתביעות לקצבה ו/או לקבלת שירותי שיקום.

המראיינים התבקשו לבחור את שני השירותים שלהערכתם עזרו להם במידה הרבה ביותר (ראה לוח 12)

- 37% הדגישו את התרומה של ההדרכה בחיפוש עבודה
- 36% מהמשתתפים ציינו שהליווי האישי ו/או התמיכה של הרכז הכי עזרו להם
- 10% השיבו ששום דבר לא עזר להם.

² מקור המידע לכך הוא מפעילי התכנית, בראיונות עומק שנערכו עימם במסגרת בדיקת היישום של התכנית.

לוח 11. השירותים שקיבלו משתתפי רמפה בתוכנית (באחוזים)

מספר המשתתפים	107 ¹
תדירות הפגישות האישיות עם הרכז	
פעם בשבוע	39
פעם או פעמיים בחודש	22
פחות מפעם בחודש	23
לא ידוע	16
רכיבים חיוניים במודל ההפעלה של התכנית	
ראיון קבלה/אינטייק	78
תכנית עבודה אישית	47
שירותים תומכים לחיפוש עבודה	
סדנה/הדרכה במיומנויות חיפוש עבודה	54
הרכז מצא עבודה למשתתף	21
שירותים תומכים ללימודים	
ייעוץ ללימודים	18
הפניה לקורס הכשרה מקצועית	11
הפניה לקורס אחר	3
שירותים תומכים למיצוי זכויות (בתביעה לקצבה או לשירותי שיקום)	11

¹ 17 מרואיינים ענו רק על חלק מהראיון, ולא הגיעו לשאלות על השירותים בתכנית.

לוח 12. השירותים שבהם שהמשתתפים מדווחים שהכי עזרו להם, לפי הראיון (באחוזים)

הדרכה בחיפוש עבודה	37
הליווי האישי ו/או התמיכה מהרכז	26
אחר (כולל תכנית העבודה האישית, ייעוץ בלימודים ו/או פעולות קבוצתיות)	13
שום דבר לא עזר	10
הרכז מצא עבודה למשתתף	8

4. לימודים

למשתתפים בתכנית ניתנה אפשרות לקבל ייעוץ ללימודים, ובמקרים מסוימים סיוע כספי בלימודים מהתכנית ו/או ממקורות אחרים. מלוח 13 עולים הממצאים הבאים:

- 20% מהמשתתפים התחילו בלימודים בעקבות השתתפותם בתכנית.
- 16% מהמשתתפים סיימו את לימודיהם בהצלחה בעקבות השתתפותם בתכנית (9%) או לומדים כיום (7%). המשתתפים למדו בתחומים מגוונים כגון טכנאי לטלפון נייד, מהנדס תוכנה, מזכירות רפואית תואר ראשון בסוציולוגיה, תואר שני במנהל ציבורי ועוד. משתתפים בודדים למדו במכינה קדם אקדמית.
- 4% מהמשתתפים נשרו מלימודיהם בגלל בעיות בריאות, בעיות כלכליות או בגלל קשיים בלימודים.

ראוי לציין שבראיונות עם הרכזים במרכזים, הרכזים טענו שכמעט ואין משתתפים שלומדים או שרוצים ללמוד, אך מהראיונות עולה שיש מספר לא מבוטל של משתתפים שהתחילו בלימודים.

יתרה מזו מקרב אלו שלא לומדים, רוב המשתתפים (כ-60%) ציינו שהם רוצים להתחיל ללמוד (לא בלוח). רובם רוצים ללמוד מקצוע או ללמוד לתואר אקדמי, וחלק קטן רוצים להשלים 12 שנות לימוד או בגרות או השיבו כי לא יודעים מה הם רוצים ללמוד.

לוח 13. משתתפים שלומדים כיום, סיימו את לימודיהם בהצלחה או נשרו מלימודיהם בעקבות השתתפותם בתכנית, לפי הראיון (באחוזים)

סה"כ ^{14}N	113
סך הכול שלמדו במסגרת התכנית	20
לומדים כיום	9
סיימו לימודים בהצלחה	7
נשרו מהלימודים	4

¹ 12 מראיינים עשו ראיון חלקי ולא הגיעו לשאלות על הלימודים במסגרת התכנית.

5. שביעות רצון מהתוכנית והשלכותיה

המשתתפים נשאלו מספר שאלות על השביעות הרצון שלהם מהתכנית (לוח 14) והתבקשו לציין את התחומים שבהם התכנית עזרה להם (לוח 15).

- 60% מהמשתתפים היו מרוצים או מרוצים מאוד מהתכנית
- שיעור גבוה יותר של 75% היו מרוצים מהרכז של רמפה במרכז
- רוב המשתתפים (83%) אמרו שהם היו ממליצים לאנשים במצב דומה להשתתף בתכנית.

לוח 14. שביעות הרצון מהתכנית ומהרכז, ומוכנות להמליץ לאנשים אחרים להשתתף בתכנית, לפי הראיון (אחוזים)

סה"כ ^{14}N	105
מרוצה או מרוצה מאוד מהתכנית	60
מרוצה או מרוצה מאוד מהרכז של רמפה	75
היה ממליץ לאנשים במצב דומה להשתתף בתכנית	83

¹ 20 מראיינים עשו ראיון חלקי ולא הגיעו לשאלות על שביעות הרצון מהתכנית.

רוב המשתתפים ציינו שהתכנית עזרה להם בתחום אחד לפחות :

- 20% מהמשתתפים דיווחו שהתכנית עזרה להם במיצוי זכויותיהם
- 27% מהמשתתפים דיווחו על שיפור במצבם החברתי בעקבות השתתפותם בתכנית
- 33% דיווחו שהתכנית עזרה להם ברכישת ידע וכישורים מקצועיים שיכולים לעזור להם להצליח בעבודה
- 67% דיווחו שהם רכשו ידע ומיומנויות בחיפוש עבודה
- 70% דיווחו שהתכנית הגבירה את הרצון שלהם לעבוד ו/או את הביטחון העצמי ביכולת למצוא עבודה.

לוח 15. התחומים שבהם המשתתפים מדווחים שהתכנית עזרה להם, לפי הראיון (באחוזים)

סה"כ ¹	106
הגברה ברצון לעבוד ו/או בביטחון העצמי ביכולת למצא עבודה	70
הגברת הרצון לעבוד	57
הגברת הביטחון העצמי ביכולת למצוא עבודה	54
רכישת ידע ומיומנויות בחיפוש עבודה	67
למידה על איך לחפש עבודה בצורה יעילה	59
למידה על אפשרויות תעסוקה, שכר תנאי עבודה וכו'	43
שיפור ביכולת לחפש עבודה באופן עצמאי	47
רכישת ידע וכישורים מקצועיים שיכולים לעזור בעבודה	33
עזרה במציאת עבודה חדשה	27
שיפור במצב החברתי	27
עזרה במיצוי זכויות	20

¹ 19 מרואיינים עשו ראיון חלקי ולא הגיעו לשאלות האלה.

6. קשיים וצרכי עזרה להשתלבות בתעסוקה

במהלך הראיון המשתתפים נשאלו מהם הדברים אשר מקשים עליהם להשתלב בעבודה (לוח 16) או להתקדם בה, ועל צרכי העזרה שלהם (לוח 17). רוב המשתתפים ציינו דברים שמקשים עליהם במציאת עבודה, וכן שהם זקוקים לעזרה בדברים אלו כדי להתחיל לעבוד או להתקדם בעבודה. כמו כן נערכה השוואה לגבי החסמים והצרכים השונים עליהם דיווחו המועסקים לעומת אלו שאינם מועסקים.

- 34% מהמשתתפים דיווחו על קשיים הנובעים מכך שאין להם מקצוע או מחוסר מיומנויות חיוניות לתעסוקה כגון ידע במחשבים, באנגלית או בכתובה או קריאה בעברית. המשתתפים הלא מועסקים דיווחו יותר על קשיים אלו בהשוואה למשתתפים המועסקים.
- 57% אמרו שהם צריכים ללמוד מקצוע כדי להתחיל לעבוד או להתקדם בעבודה.
- 37% דיווחו שהם זקוקים לרכישת מיומנויות בסיסיות יותר כגון שימוש במחשב או ידע בסיסי באנגלית. משתתפים לא מועסקים דיווחו כי הם זקוקים יותר לדברים האלה מאשר המשתתפים המועסקים.
- 35% דיווחו שהקושי שלהם להשתלבות בעבודה הוא מחסור במשרות פנויות. חלק טענו שאין עבודה באזור המגורים שלהם, לעומתם אחרים אמרו שאין עבודות בתחום הלימודים שלהם, או שאין עבודה שמתאימה מבחינות שעות העבודה. בנוסף, חלק מהמשתתפים הצביעו על מחסור במקומות עבודה לאנשים עם מוגבלות, הן בגלל שאין עבודות "לאנשים כמוני" והן בגלל "הדעות הקדומות" של מעסיקים כלפי אנשים עם מוגבלות.
- 56% אמרו שהם זקוקים לליווי אישי בתהליך חיפוש העבודה שיכלול קבלת מידע על משרות פנויות, השמה ישירה בתעסוקה, ייעוץ והכוונה לגבי סוג העבודה המתאימה ועוד. לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין המשתתפים המועסקים לבין המשתתפים הלא מועסקים.

- 35% אמרו שבעיות הבריאות או המגבלה שלהם מקשה עליהם. שיעור זה היה גבוה יותר בקרב הלא מועסקים (46%) לעומת המועסקים (27%)
- 39% אמרו שהם זקוקים לעזרה בתחבורה למקום העבודה.

לוח 16. הדברים שמקשים למשתתפים להשתלב בעבודה או להתקדם בה, לפי הראיון (באחוזים)

סה"כ	מועסקים	לא מועסקים	
100	56	44	סה"כ N ¹
34	27	43	קשיים הנובעים מחוסר מקצוע או מיומנויות חיוניות*
26	20	34	חוסר מקצוע
17	13	23	חוסר מיומנויות מקצועיות (כגון ידע במחשבים או באנגלית)
7	4	11	חוסר מיומנויות בכתיבה ובקריאה בעברית
35	34	36	קשיים הנובעים מחוסר משרות פנויות מתאימות
10	9	11	אין עבודות מתאימות מבחינות שעות העבודה
10	13	7	אין עבודות במקצוע או בתחום הלימודים
9	11	7	אין עבודות קרובות לאזור המגורים
7	4	11	אין עבודות "לאנשים כמוני"
6	5	7	אין עבודות בגלל הדעות הקדומות של המעסיקים
			כלפי אנשים עם מוגבלויות
35	27	46	בגלל בעיות בריאותיות/ בגלל המוגבלויות*

¹ 25 מרואיינים עשו ראיון חלקי ולא הגיעו לשאלות האלה.

* הבדל מובהק בין הלא מועסקים לבין המועסקים, $p < .05$.

לוח 17. סוגי הסיוע שהמשתתפים מדווחים שהם זקוקים להם, לפי הראיון (באחוזים)

סה"כ	מועסקים	לא מועסקים	
108	61	47	סה"כ N ¹
57	57	55	מידע על משרות פנויות
56	49	64	ליווי אישי בתהליך חיפוש עבודה
57	54	60	לימוד מקצוע
55	51	60	שמישהו ימצא לו עבודה
49	48	51	ייעוץ והכוונה לגבי סוג העבודה המתאימה לך
39	39	38	תחבורה למקום העבודה
37	30	47	רכישת מיומנויות בסיסיות כמו שימוש במחשב או ידע בסיסי באנגלית*
28	26	30	ללמוד איך מחפשים עבודה, איך כותבים קורות חיים ואיך ניגשים לראיון
25	26	23	מקום להדפיס קורות חיים, לטלפן למעסיקים לשלוח פקסים וכו'
20	14	27	השלמת לימודים ל-12 שנות לימוד או לתעודת בגרות ²

¹ 17 מרואיינים עשו ראיון חלקי ולא הגיעו לשאלות האלה.

² רק 61 אנשים ענו על שאלה זו בעקבות שינוי בשאלון.

ג. סיכום והשלב הבא במחקר

בתקופה הראשונה להפעלת התכנית ישנם קשיים (ראה, הדר ופישמן, 2015). זה צפוי, וחלק מהלקחים כבר הופקו ויושמו בשטח. אחרים מופקים בימים אלו, ויושמו בעתיד. תהליך הלמידה הוא מתמשך. בתקופה האחרונה התוכנית התרחבה, ופונה לאזורים שונים בארץ, ולאוכלוסיות שונות. הידע הנצבר מהפעלת התכנית בתקופה הראשונה ומתוצאותיה, ישמש את הצוות ביישום התכנית במקומות החדשים.

חשוב לציין כי רוב המשתתפים היו מרוצים מהרכז שליווה אותם, מרוצים מהתכנית, וכן דיווחו שקיבלו עזרה מהתכנית במגוון תחומים.

בדוח זה מוצגים ממצאים הקשורים לתוצאות של המשתתפים. בשלב הבא של המחקר נבחן את היישום של התכנית במרכזים החדשים, נבצע ראיונות נוספים עם המשתתפים החדשים שגויסו עד אמצע שנת 2015. ישנן תכניות תעסוקה המיועדות לאנשים עם מוגבלות שמביאות לגידול בשיעור התעסוקה של משתתפיהן ו/או בגידול בהכנסותיהן מתעסוקה (ראה, Wittenberg, 2013). כמו כן, באמצעות השוואה עם קבוצת השוואה, ננסה לבחון את ההשפעה של התכנית בתחום התעסוקה. ממצאי השלב הזה יפורסמו בדוח הערכה מסכם.

ביבליוגרפיה

הדר, י. ופישמן, נ. (2015). מחקר הערכה של תכנית רמפה: דוח ביניים. מאירס-ג'וינט ברוקדייל.

Wittenburg, D.; Mann, D.R.; Thompkins, A. 2013. "The Disability System and Programs to Promote Employment for People with Disabilities". **IZA Journal of Labor Policy** 2(4):1-24.

נספחים

א. לוחות נבחרים

לוח א1 בנספח. תוצאות בתעסוקה למשתתפים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא עבדו במועד

ההצטרפות לתכנית (במספרים)

מרכזים חדשים	מרכזים וותיקים	כלל המשתתפים	
35	204	239	סך הכול משתתפים
17	124	141	סך הכול הושמו
35	204	239	בעלי ותק של +3 חודשים בתכנית
3	67	70	הושמו בתוך 3 חודשים
35	204	239	בעלי ותק של +6 חודשים בתכנית
3	47	50	משולבים בתוך 6 חודשים
13	98	111	הושמו בתוך שישה חודשים
33	202	235	בעלי ותק של +9 חודשים בתכנית
9	72	81	משולבים בתוך 9 חודשים
14	112	126	הושמו בתוך 9 חודשים
11	176	187	בעלי ותק של +12 חודשים בתכנית
3	78	81	משולבים בתוך 12 חודשים
4	105	109	הושמו בתוך 12 חודשים
10	85	95	סך הכול המשולבים
			בעלי ותק של +6 חודשים בתכנית אחר
9	84	93	מועד ההשמה
			התמדה באותו מקום עבודה 6 חודשים אחר
4	79	83	ההשמה
9	81	90	התמדה בתעסוקה 6 חודשים אחר ההשמה
			בעלי ותק של +12 חודשים בתכנית אחר
3	63	66	מועד ההשמה
1	47	48	12 חודשים אחר ההשמה
1	53	54	12 חודשים אחר ההשמה
			בעלי ותק של +15 חודשים בתכנית אחר
3	45	48	מועד ההשמה
1	28	29	15 חודשים אחר ההשמה
1	39	40	15 חודשים אחר ההשמה

לוח א2 בנספח. תוצאות בתעסוקה למשתתפים במרכזים הוותיקים שגויסו עד אפריל 2015 ושלא

עבדו במועד ההצטרפות לתכנית, לפי מרכז (באחוזים)

עכו	מגדל העמק	כרמיאל	יוקנעם	טבריה	סה"כ	
59	25	44	17	59	204	סה"כ N
78	36	64	*	53	61	סך הכול הושמו
64	16	50	*	44	48	הושמו בתוך 6 חודשים
63	8	34	*	29	36	שולבו בתוך 9 חודשים

* הנתונים אינם מוצגים כי גודל המדגם נמוך מ-20.

ב. הגדרות ומדדים

1. הגדרת משתתף

משתתף בתכנית הוא אדם אשר עבר אינטייק ועוד פעילות שהתבצעה פנים אל פנים.

דוגמאות לפעילות' הן: פגישת ליווי אישי, אבחון תעסוקתי, קורס, סדנה, פגישה פנים-אל-פנים שבה הופנה המשתתף לראיון עבודה.

שיחה טלפונית או פעילות באינטרנט לא ייחשבו כמאורע לשם הגדרת משתתף, למעט מקרים מיוחדים כגון 'תעסו-קו' – תכנית שעיקרה ליווי טלפוני של משתתפים, או תכניות שבהן הפעילות באינטרנט תוגדר כמרכיב מהותי.

משך תהליך האינטייק יהיה: עד סיום טופס האינטייק ולא יותר משתי פגישות.

בנוסף למשתתפים יצינו התכניות גם אנשים שעברו רק אינטייק, כך שניתן יהיה לבדוק את התוצאות גם לגבי אנשים אלו.

2. הגדרת מושם

משתתף יוגדר כמושם אם הוא התחיל עבודה חדשה.

הגדרה זו תכלול גם משתתפים שעבדו במשך זמן קצר. הגדרה זו מתואמת עם הגדרת "מועסק" של הלמ"ס ושל ארגונים מרכזיים בעולם, לפיה אדם שעובד תמורת שכר במשך זמן קצר נחשב למועסק (ראו נספח א'). בנוסף הוחלט להגדיר מדד מורכב יותר שיקרא "שילוב בתעסוקה" כמפורט בסעיף הבא. השמה בתכנית תתייחס להעסקה על-פי החוק בלבד.

מדידת שיעור המושמים

יהיו ארבעה מדדים של שיעור המושמים:

מספר המשתתפים שעברו השמה במהלך 3 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 3 חודשים בתכנית	=	שיעור מושמים כעבור 3 חודשים
מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 3 חודשים בתכנית		
מספר המשתתפים שעברו השמה במהלך 6 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 6 חודשים בתכנית	=	שיעור מושמים כעבור 6 חודשים
מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 6 חודשים בתכנית		

$$\frac{\text{מספר המשתתפים שעברו השמה במהלך 9 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 9 חודשים בתכנית}}{\text{מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 9 חודשים בתכנית}} = \frac{\text{שיעור מושמים כעבור 9 חודשים}}{\text{שיעור מושמים כעבור 9 חודשים}}$$

$$\frac{\text{מספר המשתתפים שעברו השמה במהלך 12 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 12 חודשים בתכנית}}{\text{מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 12 חודשים בתכנית}} = \frac{\text{שיעור מושמים כעבור 12 חודשים}}{\text{שיעור מושמים כעבור 12 חודשים}}$$

מדד שיעור המושמים כעבור 3 חודשים מביא בחשבון משתתפים בעלי ותק של לפחות 3 חודשים בתכנית. למשל, נניח שמשתתף הצטרף לתכנית ב-1 בינואר. ב-1 באפריל נבדוק אם הוא עבר השמה במהלך שלושת החודשים הראשונים של השתתפותו בתכנית. ב-1 ביולי נבדוק אם עבר השמה במהלך ששת החודשים הראשונים של השתתפותו, ב-1 באוקטובר נבדוק אם עבר השמה בתשעת החודשים הראשונים וב-1 בינואר של השנה הבאה נבדוק אם עבר השמה בשנתו הראשונה בתכנית. נספח א' מפרט את יתרונות שיטת המדידה הזו.

מדידת הזמנים (3, 6, 9 ו-12 חודשים) תתחיל ביום הראשון שבו המשתתף הגיע לתכנית. אולם היא תתייחס כאמור רק ל'משתתפים' לפי ההגדרה בסעיף הקודם, כלומר אנשים שעברו אינטייק ועוד פעילות בתכנית.

בנוסף לשיעור המושמים של המשתתפים ניתן יהיה למדוד גם את שיעור המושמים של האנשים שעברו רק אינטייק.

3. הגדרת משולב בתעסוקה

משתתף יוגדר כמשולב בתעסוקה אם:

- (1) הוא עבר השמה מאז שהצטרף לתכנית;
 - (2) לאחר השמתו הוא עבד לפחות שלושה חודשים ברצף באותו מקום עבודה;
 - (3) היקף המשרה שלו ביום כניסתו לעבודה היה לפחות 20 שעות בשבוע.
- מדד זה נקבע בעקבות הצורך למדוד תכניות לא רק לפי ההשמות של המשתתפים אלא גם לפי ההשמות ה'משמעותיות'.

שימוש במדד זה עשוי לשפר את יכולתם של צוותי התכניות לנתח את פעילותן. למשל, ניתן יהיה להשוות בין שיעור המשתתפים שעוברים השמה לשיעור המשתתפים ש'משולבים בתעסוקה' לפי הגדרת המדד.

שיעור המשולבים בתעסוקה

מדידת שיעור המשולבים בתעסוקה תיעשה באותה שיטה שבה ימדד שיעור המושמים. אלא שבמקרה זה אין טעם למדוד כעבור 3 חודשים מיום ההצטרפות לתכנית כיוון שמשתתף צריך לעבוד לפחות 3 חודשים כדי להיות 'משולב בתעסוקה'. לכן ההצעה היא להשתמש בשלושה מדדים:

$$\frac{\text{מספר המשתתפים שהוגדרו כמשולבים בתעסוקה במהלך 6 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 6 חודשים בתכנית}}{\text{מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 6 חודשים בתכנית}} = \frac{\text{שיעור המשולבים בתעסוקה כעבור 6 חודשים}}$$

$$\frac{\text{מספר המשתתפים שהוגדרו כמשולבים בתעסוקה במהלך 9 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 9 חודשים בתכנית}}{\text{מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 9 חודשים בתכנית}} = \frac{\text{שיעור המשולבים בתעסוקה כעבור 9 חודשים}}$$

$$\frac{\text{מספר המשתתפים שהוגדרו כמשולבים בתעסוקה במהלך 12 חודשים מאז שהצטרפו לתכנית והם בעלי ותק של לפחות 12 חודשים בתכנית}}{\text{מספר המשתתפים בעלי ותק של לפחות 12 חודשים בתכנית}} = \frac{\text{שיעור המשולבים בתעסוקה כעבור 12 חודשים}}$$

4. הגדרת התמדה בתעסוקה

התמדה תמדד לגבי המשולבים בתעסוקה (ר' הגדרה למעלה). זמן המדידה מתחיל ביום ההשמה.

ישנם שני סוגי התמדה:

1. התמדה באותו מקום עבודה
2. התמדה בתעסוקה (גם במקומות עבודה שונים)

נפרט לגבי כל סוג.

הגדרת מתמיד באותו מקום עבודה

הגדרת "מתמיד באותו מקום עבודה" היא: מושם ייחשב כמתמיד באותו מקום עבודה בתקופה מסוימת אם עבד במשך כל התקופה באותו מקום עבודה.

מדד שיעור המתמידים באותו מקום עבודה

שיעור המתמידים באותו מקום עבודה יחושב רק לגבי המשולבים בתעסוקה (ר' הגדרה למעלה).
נשתמש בשלושה מדדים:

$$\frac{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעבדו באותו מקום עבודה במשך 6 חודשים מיום השמתם}}{\text{מספר המשולבים בתעסוקה}} = \text{שיעור המתמידים באותו מקום עבודה במשך 6 חודשים}$$

$$\frac{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעבדו באותו מקום עבודה במשך 12 חודשים מיום השמתם}}{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעברו לפחות 12 חודשים מיום השמתם}} = \text{שיעור המתמידים באותו מקום עבודה במשך 12 חודשים}$$

$$\frac{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעבדו באותו מקום עבודה במשך 15 חודשים מיום השמתם}}{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעברו לפחות 15 חודשים מיום השמתם}} = \text{שיעור המתמידים באותו מקום עבודה במשך 15 חודשים}$$

הגדרת מתמיד בתעסוקה

מושם ייחשב כמתמיד בתעסוקה במשך תקופה מסוימת אם הוא עבד 80% מימי העבודה שבתקופה זו בכל מקומות העבודה שלו.

מדידת שיעור המתמידים בתעסוקה

מדידת שיעור המתמידים בתעסוקה תיעשה באותו אופן כמו מדידת שיעור המתמידים באותו מקום עבודה. השוואה בין שני סוגי המדדים תשקף את יציבות התעסוקה של המשתתפים. נשתמש בשלושה מדדים, לפי אותם פרקי זמן שבהם נמדוד התמדה באותו מקום עבודה:

$$\frac{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעבדו לפחות 80\% מ-6 החודשים שעברו מיום השמתם}}{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעברו לפחות 6 חודשים מיום השמתם}} = \text{שיעור המתמידים בתעסוקה במשך 6 חודשים}$$

$$\frac{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעבדו לפחות 80\% מ-12 החודשים שעברו מיום השמתם}}{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעברו לפחות 12 חודשים מיום השמתם}} = \text{שיעור המתמידים בתעסוקה במשך 12 חודשים}$$

$$\frac{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעבדו לפחות 80\% מ-15 החודשים שעברו מיום השמתם}}{\text{מספר המשולבים בתעסוקה שעברו לפחות 15 חודשים מיום השמתם}} = \text{שיעור המתמידים בתעסוקה במשך 15 חודשים}$$